

stoječemu natančno in dostojno opisati in popisati 25-letno notranje škofovsko delovanje, lože se mi zdi — po tem, kar je videti in slišati — na debelo narisati vnanje delovanje; tem lože se mi pa to zdi, če značaj dotičnega opravilnika opazovalcu že naprej kaže pot, po kateri bode brž ko ne hodil.

Mi imamo tu duhovitega možaka pred očmi, 58 let starega moža krepke, nenavadno častitljive in impozantne postave. Prinesli so knez sè seboj obilo neprecenljivih skušenj — združenih z bogatim zakladom učenosti — svete in svetne. Poznali so ljudi in reči od najnižih do najvišjih krogov. Prinesli so pa tudi nekaj, kar je duša vsemu družemu — pravo slovensko vérnost in slovensko-naravno pobožnost, pravo duhovsko srce, trezno pa resnično cerkvenost. Kaj čuda tedaj, da smo v kratkem v vsem njihovem neutrudnem službovanji zapazili neko posebno hladnokrvno objektivnost in plemenito prostodušnost, ki človeku dobro dé, videčemu, kako tu pa tam tesnosrčnost mnogim dobro voljo in blage namene oklepa in vklepa, in delovanju njihovemu vspeh kazí. Naš nadškof so — recimo z eno besedo — to, kar izraza Italijan z rekom „di larghe vedute“. Z Avstrijo in presvetlo dinastijo jih veže pristrčna staro-avstrijska zvestoba. Ta jim je bila in je vodilo in merilo v njihovem politiskem mišljenji.

Po tej — dasi nepopolni — karakteristiki našega cerkvenega poglavarja bodi mi dovoljeno vsaj površno naštetí, kar so v 25 letih sami ali po družih storili v dušni prid izročeni jim vérnikov in v povzdigo naše nadškofije.

O navadnih, rekel bi, vsakdanjih škofovskih ali celó privatnih opravkih ne bom govoril; samo to naj povem, da, kar je knezu po vladnih opravilih časa ostajalo, porabili so ga za branje. Na njihovi mizi se nahajajo redno najnovejši izdelki ne le cerkvene literature, temuč tudi drugi, in pa lepo število najboljših časnikov, med katerimi so od nekđaj tudi „Novice“. Edina njih zabava je sprehod po prostornem vrtu in vinogradu, na katerega vrhu jim je leta in leta, dan za dnevom, srcé napajal in duhá krepčal krasni razgled.

Ena prvih skrbi je bila višemu pastirju, marsikaj preuravnati v centralnem bogoslovskem semenišči gledé na učbo. Izvršili so te svoje namene tem lože, ker je tudi konkordat mnogoterih prenaredb zahteval. Novi učni načrt, kateri še zdaj veljá, bil je vpeljan l. 1858. Ali načrt brez dobrih učiteljev bi malo pomagal. Nadškofu se ima naša duhovna mladina zahvaliti, da ima tako korenjaške profesorje, kakor so naši bogoslovski stebri v c. semenišči, ki se smejo meriti z vsakim učiliškim učenjakom. V najboljših rokah je zdaj tudi semeniščno ravnateljstvo. — Kakošno skrb za odgojo duhovnikov imajo naš nadpastir, kaže med drugim to, da so vselej nazoči pri vseh semestralnih preskušnjah.

Naši dopisi.

V Gorici 20. junija. Najpred nekaj občeslovenskega. Jutrovci imajo živo fantazijo; njihove prilike so drzne. Tako ima n. pr. Sveto Pismo večkrat opraviti z „rogom“. Bog mu je moč, mogočnost, ošabnost („.. rogje grešnikov razbiti, rogje pravičnih povikšani“ — tako nekako poje psalmist). Prilika je posneta po volu. Vol ima moč v rogu, — konj pa v kopitu. Da bi bili mi tako predrzni, kakor jutrovci, smeli bi reči, da ima slavni naš Kopitar svoj priimek od tod, ker je znal rabiti konjski rog, to je, kopito. Bodi si kakor koli: naš slovstveni „paradni konj“ — v najboljem smislu — je Kopitar gotovo. Kar je namreč volu rog in konju kopito, to je človeku — ne pest — ampak

uma svitli meč — učenost. In to je bilo Kopitarjevo kopito. Toda paradni konj mora biti lepo obsedlan, lepo opravljen in — dobro podkovan; če ne — zbrusi in skrha se mu kopito. Hvala Bogu imamo ga, ki je za prihodnjo stoletnico Kopitarja dobro podkoval. Koga ne bi bilo veselilo videti, kako je gospod prof. Marn v „Učiteljskem Tovariš“-i več ko 5 mesecev Kopitarju sreberne podkove koval in pozlačeno sedlo in podsedlico narejal. Pa ne, da bi tudi mene fantazija kam na jutrovo vnesla?! Pustimo priliko. Odkritosrčno naj povem, da sem malokedaj kak list tako zadovoljen odložil, kakor te dni štev. 12. „Učit. Tovariš“-a od 15. t. m., v kateri sklepa prof. Marn svojo slovstveno-zgodovinsko razpravo o Kopitarji; ali — prav za prav ne sklepa, ker pričakuje še od dr. Miklosič a gradiva za dopolnitev Kopitarjeve slike. Bog daj, da bi prof. Miklosič v kratkem izdal zaželene Kopitarjeve spise. — V Gorici smo včeraj župana g. dr. Jos. Deperis-a svečano vmestili. Sinočna bakljada je bila pri nas ena najsijajnejših; razen voščenih bakelj so nosili vsake vrste meščani več stotin ličnih papirnatih svetilnic na kolih, kar se je prav dobro podalo. — Danes je izpostavljena v véliki mestni dvorani (pri mestnem vrtu) Tintorettova Mati božja (vnebovzetje), ki visi že kakih 40 let nad vélikim altarjem v naši prvostolnici cerkvi. Podoba je bila namreč oprášena in po nekem nemnežu skažena. Za 25letnico nadškofovo jo je prof. Möstel (tukajšnje realke) očedil in popravil tako, da se zdaj izvirno delo lepo vidi. — O 25letnici prevzvišene gospoda knezoškofa naj naznam tu ob kratkem, da bodo imeli prečastiti jubilar v četrtek, 24. t. m. ob 9. uri pontifikalno mašo z zahvalnico in bodo v prvo rabili tisti kelih, ki j m ga je duhovščina napravila v spomin slavnega jubileja. Ob 11. uri se jim predstavi duhovščina; veliko duhovnikov s kmetov pride tisti dan v mesto. V sredo večer bo koncert z govori v dvorani pol. kat. družbe; v četrtek popoldne pa v mladeniškem semenišči. — Na vélikem oltarji v prvostolnici bodo za jubilej izpostavljene 4 sreberne doprsne svetniške podobe iz Ogleja. Več o njih drugi pot na drugem mestu. — Mestna gosposka, razne korporacije, šole, vse se misli tako ali tako udeležiti jubileja; še celó judje pošljejo svojo deputacijo k prečastitljivemu petindvajsetletniku.

Iz Istre 20. junija. F. R. — V prelepi Piranski dolini, v kateri je nasajenih na milijone plodnih vinskih trt, kjer se prideluje na tisoče veder samega refoška, ki Lahom i Slovencem daje mnogo tisoč forintov letnega prihodka — prikazala se je trtna uš — filoksera. Na hribčku sv. Martina, ki deli dolino na dvoje, kjer ima g. župan Vata nasajenih okoli sto tisoč trt, se jih je začelo po več mestih sušiti okoli 20000. Preiskovalci so našli na koreninah mnogo prostemu očesu nevidnih živalic, ki so zdaj spoznane za trtno uš. Bog nas obvaruj take strašne nesreče! Kaj i kako da bo v prihodnje, vam bom poročal. *)

Iz Istre 17. jun. (Javna zahvala.) Ostra zima in črn glad bila sta pritislila siromašnega Istrana, in gotovo bi se bile strašne reči videle in čule iz tužne Istre, ako mu ne bi bili plemeniti ljudje o pravem času na pomoč prihiteli. — Od mnogih strani je prišla stradaljočim pomoč, in tudi podpisanemu odboru so se oglašile na javne pozive in privatne prošnje mnoge blagodarne duše, ki so s svojimi obilnimi darovi pripomogle olajšati težko osodo svojega jadnega brata, kateremu se je težak kamen od srca odvalil, ker je sprevidel, da so na svetu ljudje, ki ga niso v njegovi veliki stiski zabili. — Od mnogih strani je prišla podpisanemu odboru pomoč v novcih in živežu, a največa iz lepih pokrajin

*) Prosimo.

Vred.

Kranjske, Štajarske in Hrvatske, katere so mu poslali naši vrli bratje Slovenci in Hrvatje. — Odbor se nadja — hvala previdnosti Božji in dobrim ljudem — da je siromašni Istran za zdaj težke nesreče rešen, ter položi na koncu svoje delavnosti račun in kliče vsem veledušnim dobročiniteljem v svojem in imenu potolaženih nesrečnikov:

„Bratje! plemenito učinili ste delo,
Bog predobri naj Vam plati stotero!“

Natančen račun o dohodkih, stroških in razdelitvi novcev in blaga se nahaja v „Naši Slogi“, „Slov. Narodu“ in „Obzoru“.

V imenu odbora za stradajoče v Istri:

Fr. Matejčić, predsednik.

A. Kalac, J. Hočevvar, J. Berbuč,
podpredsednik. blagajnik. tajnik.

Iz Vrabč na Vipavskem 13. junija. J. Z. (*Letina, napredek.*) Iz mnogih krajev Slovenije dohajajo „Novicam“ tužni glasi o pretekli ostri zimi, katera vničila je skoraj da polovico trt in družih sadežev, osobito po naši zali vipavski dolini. Nam Vrhovcem — hvala Bogu, pa je zima še precej prizanesla. Le naše vinograde pri Orehovci nam je res za polovico posmodila. Žita prav dobro kažejo; češenj imamo vsake baže obilo. Le češplje in osli so nas ukanili, ker prve so šle v rožičke, drugi pa so na tla popadali. Sená tudi ne bomo kaj mnogo nakosili, ker nam je spomladi dežja primanjkovalo. Sploh pa smemo biti zadovoljni s tem, kakor se zdaj kaže. Saj smo pa tudi komaj čakali, da dobimo kaj pod zobé, ker smo od jeseni do zdaj lakoto tolkli. Bog daj skoraj bolje! Upamo, da bode. — Pa še kaj družega. Ena leta uže opazujem velik napredek v kmetijstvu pri tukajšnjih poljedelcih. Ljudje jeli so polagoma spoznavati, da dober gnoj je prava zabela nji-vam, travnikom in vinogradom, zato pa tudi skrbi naš kmet, da si napravi prav veliko gnojá. Le to bi bilo še želeli, da bi se jame za gnoj bolj primerno kopale, da bi gnojnica ne odtekala, in bi se v senco postavljale, da se gnoj ne pari prezlo na solncu. Kmet naš je bistre glave, kakor sploh sini Slave, le poduka mu še vedno manjka, in vse bo sčasoma dobro. — Tudi na dobre ceste in pota se pri nas mnogo gleda; radostno moram konstatirati, da se o tem oziru tū na Vrheh mnogo mnogo stori. Le tako naprej, dragi mi sosedje, in zagotavljam vas, da boste kmalu prekosili svoje brate v dolini! — Strupenine, modrasev (gadov) in družih kač nahajamo letos pri nas prav veliko; uni dan bil bi gad kmalu pičil necega duhovnega gospoda, in ravno ta hudoba zagnala se je necemu kmetu na prsi, — sreča, da je bilo brez nezgode. Tudi pisalec teh vrstic je v kratkem 3 gade preganjal, a vse 3 pošasti so mu všle! Zatoraj, dragi mi sosedje, pazite, da se vam kje kaj pripetí — kar sklí! Drugi pot kaj družega. Zdravo!

Iz Krškega. — V občini Sv. Križ je bila volitev županstva 24. u. m., pri kateri so bili izvoljeni: za župana France Hrovat, posestnik pri Sv. Križu, za svetovalce pa Jožef Kodrič, posestnik pri Sv. Križu, Janez Dobravec, posestnik v Dolenji Pirašici in Mihael Bučar, posestnik v Zavinku.

Iz Sentvida pri Zatičini. — Pri volitvi županstva je bil za župana izvoljen France Muli, mizar v Zatičini, za svetovalca pa sta bila izbrana France Kovač, učitelj in posestnik v Zatičini in France Pajk, posestnik v Metnaju.

Iz kostanjeviške okolice 17. jun. (*Peticija do sl. deželnega zbora za odstranjenje nemščine iz ljudske šole in uradov.*) 16. dne t. m. so naši ljudje poslali do deželnega poslanca gosp. Viljema Pfeiferja sledečo prošnjo: Prečastiti gospod! Podpisani prosimo Vaše pomoči, da

se nam odvzame breme nemščine v šoli in uradih. Gotovo Vam je znano, da se pri nas vriva nemščina s tako silo, kakor da bi kdo človeku pest v uho tlačil. Po kateri pravici se v naših ljudskih šolah otrokom tuji jezik v glavo ubija, ne vemo, a to vemo, da se zavoljo tega ne naučé ne nemščine ne slovenščine, in da je čas, katerega otroci v šoli potratijo, izgubljen. Ako bi se onih 6 ur, ki jih gre v izgubo za nemščino, porabilo za kaj družega, bilo bi gotovo kaj vspeha videti, a tako se otroci mučijo in mučijo, ko pa iz šole izstopijo, znajo le toliko nemščine, da imajo kaj pozabiti. Prosim Vas tedaj, prečastiti gospod, potognite se za to, da se nemščina ko zapovedan nauk odpravi iz naših šol; če se je hoče kdo prosto učiti, naj se je uči; al zakaj bi se vsi otroci mučili zarad enega ali dveh! Trdno se zanašamo, da boste prošnjo svojih volilcev vslišali in našim otrokom olajšali težko breme. — Tudi v uradih nam je pomoči treba, da naš materni jezik svoje pravice dobí. Ako gre kmet v pisarno in se pritožuje zoper kako reč, govori slovenski, in uradnik ga posluša, a to, kar je slovenski govoril, zapiše potem nemški v zapisnik. Ali je to prav in postavno? — Če prinese občinski sluga kako tožbo ali povabilo kmetu na dom v nemškem jeziku, ne more kmet tega brati; zato prosi beriča, naj mu pové, kaj da stoji v pismu. Ker pa so beriči navadno ošabni, odgovorijo mu, naj gre k notarju, da mu razloži pismo. Kmet gre daleč k notarju, ki mu razloži pismo; ko pa pride nazaj domú, pozabi večkrat, kaj da mu je notar povedal. Bi li ne bilo bolje, da bi se v uradih uradovalo slovenski, da bi kmet sam mogel brati pisma v svojem jeziku, vsaj je ni hiše na Kranjskem, da bi kdo ne znal slovenska pisma brati, bodi-si oče ali mati ali sin ali hči, in potem bil bi notar v drugi podobi domá.

(Sledijo podpisi.)

Novomesto 18. jun. — Bralcem našim je znana grozna nesreča, ki je po toči 6. dne t. m. zadela 14 davkovskih občin, danes pa imam poročati zopet o grozni škodi, katera je 16. t. m. zadela Tržko goro, Grčovje in Vinji vrh poleg Bele cerkve; utrgal se je namreč oblak in nastal je tak naliv, da enacega najstarejši ljudje ne pomnijo. Če je uže na Tržki gori škoda velika, kjer je ploha rodovitno zemljo poplavila, škarpe raztrgala, senožeti zablatila itd., je nesreča na Grčovji in Vinjem vrhu še veliko večja. Ko nam je toča 6. dne t. m. v vinogradih in na polju vse vzela, je vendar vsaj zemlja cela ostala, zdaj pa je grozna ploha 16. t. m. še zemljo nam pobrala in učinila vse žalostne posledice, ki so združene s plohami. In tako so s to novo nesrečo nadloge še huje postale, ker niti ljudje niti živina nima živeža. Kdor je videl in slišal, kar sem jaz videl in slišal, ne bode rekel, da kaj pretiram, zato pa je tudi moj klic po zdatni in hitri pomoči upravičen, vsaj: „dvakrat da, kdor hitro da!“ Anton Ogulin.

Iz okraja kamniškega. — Pri zadnjih volitvah občinskega starešinstva so bili voljeni gospodje: v Kamniku za župana dr. Makso Samec, za svetovalca pa Franc Eksler in Anton Janežič, — v občini Uranšica za župana Anton Juvan, za svetovalca pa Lorenc Zor in France Šorn, — v občini Hrušovka za župana France Podbregar, za svetovalca pa Primož Pistotnik in Gregor Hribar.

Iz Ljubljane.

Poziv.

Tako grozna toča, kakor malokdaj, je 6. t. m. pobila davčne občine: Novomesto, Gorenjo Stražo, Prečno, Bršlin, Dolenji Vrh, Globodol, Zagorico, Stransko vas, Češnico, Herinjo Vas, Družinsko Vas, Žalovec, Bohovca, Golobin-

jek, Mirno peč, Smoleno vas, Sv. Peter, Brusnice in Ajdovce političnega okraja novomeškega, zraven teh pa tudi davčne občine Čatež, Krško vas, Celine in Globošice političnega okraja krškega. V mnogih imenovanih občinah so vsi poljski pridelki s trto in sadnim drevjem uničeni popolnoma, v nekaterih pa večidel. Škoda se ceni na pol milijona goldinarjev ter je tem znatnejša, ker so vinogradi tako potolčeni, da še dolgo let ne bodo prinašali mnoge koristi.

Da se olajša velika revščina, katera je zadela ne srečne stanovnike onih po hudi uri poškodovanih pokrajin, zdi se mi potrebno razpisati nabiranje milodarov po vsi deželi, ter sem prepričan, da se ta moj klic brez vspeha ne izgubi pri stanovnikih kranjskih, kateri so v enakih slučajih vedno pokazali veliko svojo radodarnost.

Darove nabira deželno predsedstvo in politični okrajni uradi, od koder se bodo potem razdelovali po svojem namenu. *)

V Ljubljani dne 15. junija 1880.

C. kr. deželni predsednik:
Winkler s. r.

— 4. seja deželnega zbora je bila v ponedeljek o nekaterih zadevah ljudskih šol precej živahna; zmogla je — se ve da po svoji večini — liberalna stranka. Nadrobneje poročilo prihodnjič.

— (Iz seje družbe kmetijske 20. dne t. m.), kateri sta vpričo bila gospoda zastopnika c. kr. deželne vlade in deželnega odbora je „Novicam“ došlo sledečo poročilo. Glavna obravnava te seje se je sukala okoli državne podpore, ki jo je sl. ministerstvo kmetijstva za letošnje leto dovolilo družbi kmetijski in sicer: za nakup semena Rigajskega lanu 300 gld., — za nakup Ukviških ovac 100 gld., — za nakup goved Muriškega in Belanskega plemena 2000., — za napravo vodnjakov 800 gld., — za ustanovitev sirarskih zadrug Černica in Podstudor vsaki po 300 gld., — za plačo sirarskega voditelja gosp. Hitza 500 gld., — za podkovsko in živinozdravsko šolo 600 gld., — za podporo nauka v kmetijstvu družbi kmetijski in c. kr. deželnemu šolskemu svetu skupaj 600 gld., — za popotno podučevanje kmetijstva 300 gld. — Bralo se je poročilo gosp. dr. Schindlerja in gosp. P. Lasnika o razstavi goveje živine, ki je bila v Postojni, iz katerega se je očitno razvidel napredek živinoreje na Notranjskem. — Ker je blizu kranjske dežele (v Istri) trtna uš, izrekel je centralni odbor trdno prepričanje, da bode sl. deželna vlada Kranjska vse storila, da se zabrani tej pošasti vhod v našo deželno.

— Danes se končajo 3dnevne svečanosti, s katerimi je Idrija v ponedeljek pričela obhajati tristoletnico, kar je rudnik njen prišel v c. k. državno upravo avstrijsko. Za dotične svečanosti je ministerstvo kmetijstva dovolilo 1000 gld. in gosp. minister grof Falkenhayn sam je osebno z Dunaja prišel udeležiti se svečanosti. Iz Ljubljane so šli gosp. deželni predsednik Winkler, gosp. deželni glavar vitez Kaltenegger in poslanci gospodje dr. Vošnjak, Pfeifer in Gariboldi. Vse mesto je krasno ozaljšano in mnoge tribojne zastave in transparenti kažejo, da je Idrija slovenska. Pri slavnostnem obedu ste srcem meščanov dobro déli napitnici v slovenskem jeziku. Oni gospodje uradniki pa, katerim morebiti slovenski zdravici niste bili po godu, naj beró sledečo spomenico, ki je „Novicam“ ravno zdaj prav a propos došla.

— (Kaj je neki Anglež pred 200 let pisal o prebivalcih Idrije) utegne nas posebno zanimati ravno danes,

*) Ako bi komu priložnejše bilo, poslati svoj milodar vredništvu „Novice“, naj ga le pošlje, da ga izročimo sl. deželnemu predsedstvu.

Vred.

ko Idrija obhaja tristoletnico, kar je njen rudnik prevzel c. k. erar. Angleški učenjak Mr. Gualter Pope, ki je potovaje po Avstriji prišel tudi v Idrijo in potem šel v Benetke, pisal je od tod dr. Joan. Wilkinsu v London obširno razpravo o rudniku idrijskem v latinskem jeziku. To pismo je bilo natisneno v spisih angleškega znanstvenega društva (kateremu ud je bil tudi naš Valvazor). Na čelu tej jako važni razpravi beremo poročilo, da so oni čas vsi Idrijčani govorili slovenski. Gualter Pope piše namreč izrečno tako-le: „omnesque incolae loquuntur slavonicae“ (to je: vsi prebivalci govorijo slavonski). — Ali ni to živ dokaz, da ne prevračajo naši narodnjaki še le dandanes to mestice v slovensko mesto, ampak da je uže pred 200 leti nepristransk Anglež Idrijo našel prav popolno slovensko!

— cs.

— Gosp. dr. Poznik, dozda c. k. vipavske sodnije adjunkt, pride za c. k. notarja v Novomesto, katerega bodo tukajšnji rodoljubi gotovo veseli.

— V Tržiči je 18. dne t. m. umrl c. kr. okrajni kirurg gosp. Tomaž Pirc, ki je po vsi deželi slovel kot skušen in srečen zdravnik.

V ponedeljek zvečer smo na pokopališče spremili truplo prečastitega gospoda

P. Benvenuta Hrovata,

ki je 20. dne t. m. po dolgotrajni bolezni v 76. letu svoje starosti umrl. Kako spoštovan in priljubljen je bil na toliko strani neumorno delavni rajniki meščanom, sijajno je kazal velikanski spreved in pa rakev obložena z obilnimi venci, pred rakvijo pa venec družbe kmetijske, kateri najstarejši ud je bil, z zlatim napisom na črnih trakovih: „C. k. družba kmetijska zaslužnemu svojemu udu“. Zagotovljen ostane takemu možu na veke hvaležen spomin.

— (Pisanke za slovensko lepopisje) je izdal gospod Ivan Lapajne v Krškem, katere namesti sicer navadnih podob kake zverine na zadnji strani kažejo majhen zemljevid Kranjske vojvodine, obdane od dežele Koroške, Štajerske, Primorske in Hrvatske.

— (Poziv in prošnja.) Ker se zagrebško pjevačko društvo „Kolo“ bode udeležilo svečanosti Stanko Vrazovi 1. dne avgusta, toraj ne pride v Ljubljano in Bled, pač pa pridejo Hrvatskega Sokola najodličnejši člani v mnogobrojnem številu v nedeljo 27. dne t. m.

Program sprejema objavljamó še enkrat z vabilom, naj se ga častito ljubljansko občinstvo udeleži v največjem številu. Sprejem hrvatskih gostov je v nedeljo ob 9. uri 35 min. dopoludne na kolodvoru južne železnice. Od tod gredo društva z zastavami in godbo po dunajski cesti v Čitalnico, kjer se hranijo zastave in predragim našim gostom razdelijo nakaznice za prenočišča. Ob 1. uri je skupni obed v Čitalnični restavraciji. Ob 4. uri javna telovadba pri Kozlerji. Ob 8. uri zvečer pevska veselica na Čitalničnem vrtu. Ponedeljek zjutraj izlet na Bled.

Karte in legitimacije za znižano vožnjo po železnici na Bled se dobivajo v prodajalnici Souvanovi, v „Narodni tiskarni“ in v Čitalnici; vožnina je prav nizka in vožnje karte imajo veljavo do 1. julija, (tedaj tudi za dan praznika sv. Petra dne 30. junija). Zeleti je, da mnogo Ljubljancev sprejmi naše goste na Bled. — Kdor se hoče udeležiti skupnega obeda, in dostojno bi bilo, da se obedu pridruži izdatno število narodnjakov naših — naj blagovoli oglasiti se pri čitalničnem restavraterju. — Konečno tudi še prosimo,

*

naj oni, ki imajo dovolj prostora za prenočevanje, blagovolijo naznaniti to ali ustmeno ali pismeno čitalničnemu kustosu. Odbor za sprejem „Hrv. Sokola.“

Krčmarje, vinotržce in druge, ki si hočejo pri-skrbeti dobre dolejške kaplje, opozorujemo na ponudbo grof Barbo-vih vin na Rakovniku poleg Šent-rupertu — v današnjem „Oglasniku“

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Cesarjevo potovanje po Českem velja, po poročilu najveljavnejših časnikov vnanjih držav, povsod za dokaz sijajne zmage avstrijske državne ideje in politike Taaffeove. Zato — piše „Osten“ — za izid predloge premembni volilnega reda, katero je vlada Českemu zboru predložila, ni ona odgovorna, ampak odgovorna je nemško-liberalna večina Českega deželnega zbora. V tej predlogi leži za to večino resna opomnja, ki se vlade ne dotika. Nemško liberalna večina zborova mora misliti na pot, po kateri se bode z večino Českega naroda pobotala, in če odbija roko vlade, ki jej hoče na pomoč biti, mora temveč ona sama s kakim nasvetom pred narod Česki stopiti. — Na Českem se vsakako bje zdaj boj za spravo narodov avstrijskih in notranji mir Avstrije!

— Ministerstvo je sklenilo, novo obrtniško postavo osnovati.

— Tisočletnico vpeljave slovanskega cerkvenega jezika bodo slovanski vseučiliščniki obhajali prihodnjo nedeljo s slovesno staroslovensko mašo v cerkvi sv. Ane, zvečer pa napravijo veliko „besedo“ z muzikalno-dramatičnim programom v dvoranah vrtnarskega društva.

Iz Prage. — 16. t. m. je poseben odbor, ki je bil za obravnavo vladne predloge o premembni volilnega reda izvoljen, to predlogo razpravljaj. Vsi poslanci tega odbora so bili pričujoči razen grofa Zedtwitza; zastopnika vlade ni bilo vmes. Predsedoval temu odboru je grof Mansfeld (nekdanji minister). Knez Schönburg (ustavoverec) prvi poprime besedo ter pravi: Načrt vladin stoji na napačnem temelji, ker se ima volilni red preurediti na podlagi strankarskih skupin, namesto na podlagi statističnih resnic in posestnih razmer. Nam vsem je eden in isti cilj: blagor in prospeh Česke in vsega cesarstva. Le o sredstvih k temu so naše poti različne, pa ker imamo vsi le en cilj, se slednjič morajo najti tudi poti, po katerih se moremo poravnati in se tudi bomo. — Dr. Rieger je odgovoril: Volilna reforma se ne dotika le strankarskih zadev, tudi na etično važnost in pravico se je ozirati. Grof Taaffe stoji

zelo odločno na tem, da vlada njegova nima znamenja strankarstva na sebi, njegov cilj je posredovanje in sprava. Dandanes ni nobena drugačna vlada mogoča, ne iz ustavoverne, ne iz desne stranke. Toraj naj se namenom vlade ne stavijo prehude ovire, kajti v ustavni državi krivica ne more dolgo trpeti, mora se vreči, če ni drugače, po silni naredbi ali prekuciji.

Naj toraj poslanci zberó se, a ne oficijalno, in naj se posvetujejo, kako bi bilo priti do miru. — Herbst reče, da so bile Belkredijeve in Hohenwartove predloge vendar še boljše od sedanje postave; še celó, če bi imeli zaupanje do vlade, po tej predlogi bi bilo vničeno; on bi to postavo zavrgel, naj bi prišla od ktere koli vlade. — Zeithammer nasvetuje, da se je spustil v specijalno debato. — Načelnik grof Mannsfeld (proti Riegerju): Vi nam nasprotujete iz ozirov narodnosti, sedanja večina velikega posestva je stranka veliko avstrijska, centralistična. Na tem polji, med avtonomijo in centralizmom ni sporazumljenja med nami. Vlada v svoji predlogi zahteva, da se veliko posestvo popolnoma podá volji vlade, kar bi gotovo centralistične statvi države razdjalo. Zato mora izreči, da se ta predloga ne more sprejeti. Nasvet Zeithammrov o prestopu v specijalno debato se zavrže z 12 proti 7 glasovi. Na to predlaga Herbst, da se v vladni predlogi prestopina dnevni red. To je obveljalo in Herbst je bil izvoljen za poročevalca, Rieger pa bo stavil poseben nasvet manjšine v zbornici.

Ogersko. — 21. dne t. je bil končan ogerski zbor, ki se zopet skliče 25. septembra. Ker zbor v minulem zborovanji ni, kakor se je pričakovalo, dovršil zakona o hrvatsko-ogerski pogodbi, zato pride v obravnavo še le v jeseni.

Nemčija. — Iz Berlina. — 16. dne t. m. se je pričela tukaj konferenca velikih vlad. Vladni časniki zagotavljajo, da o Grških zadevah so vse vlade popolno ednih misli. Ker se zaradi določbe meje med Turčijo in Grškim pošlje posebna komisija izvedencev v te kraje, boste izprva le kake dve seji in potem se zborovanje odloži, dokler se izvedenci ne vrnejo nazaj. Al pride tudi Črnogorsko-albaneško vprašanje v razpravo, ni še gotovo.

Žitna cena

v Ljubljani 19. junija 1880.

Hektoliter: pšenice domače 10 gold. 24 kr. — banaška 11 gold. 27 kr. — turšice 6 gold. 66 kr. — soršice 8 gold. 50 kr. — rži 7 gold. 15 kr. — ječmena 5 gold. 39 kr. — prosa 5 gold. 39 kr. — ajde 5 gold. 51 kr. — ovsa 3 gold. 71 kr. — Krompir 3 gold. 40 kr. 100 kilogramov.

Vabilo na naročbo „Novice“.

Koncem tega meseca izteče naročba na „Novice“ za prvo polovico letošnjega leta, zato vljudno prosimo gg. naročnike in prijatelje naše, ki so naročnino le za ta čas odrahtali ali ki na novo želijo dobivati naš list, naj se oglasijo zato do konca tega meseca, da liste poredoma dobivajo v pričetku družega polletja.

„Novice“ z „Oglasnikom“ vred stanejo:

za pol leta po pošti 2 gold. 40 kr., — v tiskarni prejemanje 2 gold.

za četrt „ po „ 1 „ 30 kr., — v „ „ 1 „

Naročnina naj se po najcenejši poti poštarških nakaznic pošlja pod naslovom Blaznikove tiskarne v Ljubljani.

Administracija „Novice“.